

COLITA

TRES RETRATS, TRES HOMENATGES

TEXT TONI VALL

Guillermina Motta, Teresa Gimpera i Maruja Torres recorden la fotògrafa i amiga a través de tres fotografies que els va fer

MARUJA TORRES

Mai oblidarà el primer cop que la va veure. Era alta, masculina i portava una càmera. Ja va intuir que feia fotos fantàstiques. Segurament devia ser en els cercles francòfils de Barcelona quan van coincidir les primeres vegades Colita i Maruja Torres. La Maruja, sempre cinèfila, segurament enviada per la seva amiga Elisenda Nadal a cobrir com a periodista de *Fotogramas* els rodatges de l'Escola de Barcelona, va tornar a coincidir amb qui era la foto fixa de referència d'aquells films rars i experimentals. "Ens quèiem bé! Així de senzill", exclama Torres, i l'afecte mutu ha durat tota la vida. "Ens abraçàvem molt sempre que ens vèiem, quan coincidíem per casualitat o quan quedàvem per dinar". La Maruja no té dubtes sobre quina és la gran obra de la seva amiga: "Les seves fotos del flamenc són úniques, una joia, una mirada preciosa i visionària". Ha celebrat tots i cada un dels llibres que s'han publicat sobre la seva obra, les exposicions, la revitalització i reivindicació de Colita com a gran artista. "Ella ho coneixia tot, era a tot arreu, res s'escapava de la seva fonda mirada". I hi ha la foto, esclar, la foto mítica del 1976, la de la manifestació *Jo també soc adúltera*, la de la Torres i la Roig fent pinya plegades a favor dels drets de les dones, de la despenalització de tot allò que mai hauria d'haver estat penat.

La Maruja li va demanar al seu amic delineant Pablo López que li escrivís el cartell –el famós cartell que li penja del coll– amb lletres atractives i cridaneres. La foto la van fer també altres fotògrafs, hi ha per exemple la versió de Pilar Aymerich, i és un manifest feminista retratat. En un temps en què per molt menys podies acabar engarjolat i estovat. ¿Un instant fugisser per al record? El dia del 2014 de la inauguració de l'exposició antològica a La Pedrera. Colita porta la càmera que suposadament ja ha defenestrat professionalment. La treu i dispara, enjogassada, fotos furtives. "El seu tercer ull, la seva ànima".

MARUJA TORRES I MONTSERRAT ROIG. MANIFESTACIÓ "JO TAMBÉ SOC ADÚLTERA", BARCELONA 1976 / ©ARCHIVO COLITA FOTOGRAFIA

TERESA GIMPERA, BARCELONA 1973
/ ©ARCHIVO COLITA FOTOGRAFIA

TERESA GIMPERA

Quan Colita va començar a fer fotos és molt probable que alguns dels primers retrats fossin de la seva “germana” Teresa Gimpera. Es coneixien de tota la vida, tota la vida van ser amigues, confidents, com de la família. M’ho explica la Teresa encara commoguda per la mort de la seva amiga. Van dinar juntes una setmana abans, complint amb el ritual que s’esdevenia molt sovint i que van mantenir fins i tot en els temps més restrictius del covid. Gimpera recorda les moltes sessions de fotos que van compartir pel pur gust de fer-les, de passar-ho bé una estona, de tenir

testimoni gràfic de la fotogènia impressionant de la Teresa i de la creativitat fotogràfica de Colita. Sessions de fotos al marge de les feines de cadascuna, que testimonien una amistat perenne i també documenten una època. Fotos atrevides, sexis, postures insinuants com la de la foto que il·lustra aquestes pàgines i que va tenir una conseqüència desagradable, ja que no va agradar a les autoritats i Colita va ser detinguda.

Una nit a la comissaria com a terrorífic subtext d’una foto preciosa. Va ser Colita qui es va empecar

l’ocurrència brillant d’afirmar que quan la Teresa i el seu inseparable Craig Hill entraven en un restaurant, tots els assistents tenien un sobtat atac de torticolí en girar el coll brusquement per mirar que guapos que eren. Són ben eloqüents les fotos de la sessió de la Teresa i el Craig despullats, bruts de sutge i fumant un puro mentre esclaten a riure sense poder parar. “Quan es perd algú que has estimat tant, dones gràcies infinites d’haver-lo conegut”. Una petita última història. Al petit jardí que Colita tenia a la seva casa de Sants hi descansen les cendres d’un dels gossos de la Teresa.

GUILLERMINA MOTTA

“Era molt, molt, molt divertida!”, Guillermina Motta té clar quina era la gran virtut de Colita per aconseguir que les seves fotos fossin tan autèntiques, tan especials, tan inimitables. “Ella era molt gamberra, com jo, i teníem molt bona química. Em motivava perquè fes gamberrades i llavors desapareixia la càmera”. Un exemple? La foto de Motta amb una poma al cap, una de les més reproduïdes a les antologies de la fotògrafa i als reculls de fotos de la Nova Cançó. Recorda la Guillermina que a la multitud de sessions que van fer plegades –amb poques persones en devia fer més que amb ella– mai es va adonar que hi havia una càmera pel mig: “Mai feia fotos estàtiques, mai quedaves amb cara d’estaquirit, sempre em feia riure, era molt divertida i afectuosa”. El seu estudi era com un teatre, talment com si estiguessis a l’aire lliure i no pas entre quatre parets i amb llum de focus. Són genials les fotos d’una sessió campestre a la casa de l’Oriol Regàs a Llofriu, les d’una altra amb una samarreta amb la paraula *Cocaine* i encara les d’una altra, sensacional, amb la perruca tipus Angela Davis. Totes les fotos destil·len veritat i complicitat. Tant la samarreta com la perruca la Guillermina se les va comprar durant el viatge que *Fotogramas* va organitzar a Nova York i li van semblar ideals per a les fotos. “Jo era molt innocent, no sabia res de les drogues, però a Eivissa un senyor sí que ho sabia i em va cridar l’atenció per portar aquella samarreta”. Curiós contrast que precisament a Eivissa, a principis dels anys setanta, algú recriminés res sobre el món de la psicodèlia. Records connectats, instants que expliquen una època. Per acabar de quadrar el cercle, Motta es va comprar una casa a Begur al costat de la de Colita perquè ella li va donar l’avis. “Va ser fantàstic que a més a més d’amigues fóssim veïnes! Quins records tan bonics que em queden d’ella”.